

Spelen in de modder

Regenplassen op straat, modder in de tuin, nat zand in de zandbak. Het hoort bij het herfstseizoen en nodigt kinderen uit om ermee in de weer te gaan. Volwassenen doen vaak veel moeite om te voorkomen dat kinderen in de plassen stampen, of onder de modder komen te zitten. Maar dat natte en drassige biedt veel mogelijkheden. Het kan ook een mooi moment zijn voor buitenspel in een natuurlijke omgeving. Profiteer van het slechte weer in de herfst door activiteiten aan te bieden met modder, nat zand en regen.

Natuur en spel

Kinderen vinden het vaak heel leuk om met modder te spelen of in de plassen te stampen. Veel kinderen zullen blij zijn met activiteiten waarbij dit voor een keertje ook echt mag. Aarde, zand en water vind je overal in de natuur om ons heen. Voor kinderen is het daarom ook belangrijk dat ze hiermee kennismaken. Buitenspel in de herfst is een goede manier om kinderen deze aspecten van de natuur te laten ontdekken. Wat gebeurt er als je aarde en water mengt? Voelt modder hetzelfde als nat zand? De enige manier voor kinderen om dit te ontdekken, is door te doen. Hun handen in het natte zand steken. Met een stok door de modder roeren. Kinderen krijgen zo de kans om te ervaren dat zij ook deel uitmaken van die natuur. Dat het niet iets is dat ver van hen af staat, maar heel dichtbij is. Juist om die nabijheid te voelen, is het ook belangrijk dat kinderen hierbij vies mogen worden. Het blijkt zelfs, dat dit goed kan zijn voor hun weerstand. Het belangrijkste is misschien nog wel dat kinderen veel plezier hebben bij dit directe contact met de natuur.

Als kinderen de vrijheid krijgen om te experimenteren met aarde, modder en zand, stimuleert het bovendien hun spelontwikkeling. Door middel van spel leren kinderen hun omgeving te begrijpen. Het is ook een manier voor kinderen om te communiceren. Spelen is daarnaast een vorm van zelfexpressie. De spelontwikkeling van kinderen verloopt in fases. Het manipuleren van voorwerpen of materialen is zo'n fase. Als je modder, zand of watermengsels bij kinderen introduceert, is het belangrijk om kinderen de vrijheid te geven hier op hun eigen manier mee te spelen. Wanneer iets moet, is het namelijk geen spel meer. Een andere fase van spel, is al spelend iets maken en er betekenis aan geven. Nat zand is hiervoor bijvoorbeeld heel geschikt, omdat kinderen hiermee van alles kunnen bouwen. Ook fantasie en verbeelding in spel vormt een belangrijke fase. Denk bijvoorbeeld aan een meisje dat een moddertaart maakt voor haar vriendinnetje dat de koningin speelt. Het contact met de natuur prikkelt ook de zintuigen van kinderen. Spelen met droog zand geeft een geheel andere tastervaring dan met nat zand. Ook stimuleert het de motorische ontwikkeling. Het opvangen van regendruppels in je handen is goed voor de fijne motoriek. Natuur daagt kinderen uit om te pakken, knijpen en voelen. Het voedt hun kennis over de wereld waarin zij leven. Zo leren kinderen over de verbinding tussen zichzelf en hun omgeving.

De activiteit

Spreek met de ouders af, dat de kinderen op de dag van de activiteit regenlaarzen en warme kleren dragen die vies mogen worden. Leg van tevoren aan de kinderen uit dat ze met regen, zand en aarde en modder aan de slag gaan. Benadruk dat ze vies mogen worden, als ze dat tenminste willen. Sommige kinderen zijn dit namelijk niet gewend. Kinderen reageren hier verschillend op en het is belangrijk om hier aandacht voor te hebben.

0 tot 1,5 jaar

Als het droog is, kun je deze activiteit goed buiten doen. Bij regen is het voor deze leeftijdsgroep beter om het binnen te doen. Zorg voor bakjes zand, aarde (potgrond) en water. Bij de jongste baby's draait het nog vooral om de zintuiglijke ervaring. Ze kunnen met jouw hulp heel voorzichtig voelen in de bakjes. Ook kun je wat zand of aarde naar beneden laten vallen, waar de baby's naar kunnen kijken. Sla met je hand op modder of water, zodat baby's

De ontwikkelbak

Welke activiteiten stimuleren welke ontwikkelingsgebieden van baby's, dreumesen en peuters?

In deze rubriek beschrijft Elsa Schagen activiteiten voor kinderen van nul tot vier jaar en besteedt ze aandacht aan de verschillende ontwikkelingsgebieden. Elsa Schagen is pedagoog en freelance auteur.

deze geluiden kunnen horen. Voor de oudste baby's draait het om het ontdekken van wat zij zelf al kunnen met het materiaal dat zij ze geeft. Laat ze voelen en experimenteren met de aarde, het zand en het water. Zo ervaren baby's welk effect zijzelf hebben op de verschillende materialen. Doe regelmatig iets voor. Meng bijvoorbeeld water met aarde. Geef de baby's maximaal drie bakjes tegelijkertijd en begeleid dit goed.

1,5 tot 3 jaar

Met deze leeftijdsgroep kun je de activiteit buiten doen. Vul emmers met aarde, zand en water. Leg ook voldoende lege bakjes, schepjes, kleine gieters, takjes en bladeren neer. Als het regent, kun je samen met de kinderen regendruppels in bakjes opvangen. Oefen ook met ze hoe je met beide handen regendruppels kunt opvangen. Laat zien op welke manieren je zand, aarde en water met elkaar kunt mengen. Daarna mogen de kinderen dit zelf gaan doen en hiermee gaan spelen. Je kunt een tafel neerzetten waarop de kinderen volop kunnen smeren, kliederen en bouwen met het materiaal.

Het is leuk om met de kinderen in regenplassen te stampen. Je kunt ook met ze kijken naar wat er gebeurt als je zand of aarde in de plas gooit. Experimenteer hier samen met de kinderen mee.

3 tot 4 jaar

Je kunt met peuters dezelfde activiteit doen als met dreumesen. Wel zul je zien dat er bij deze leeftijdsgroep een ander soort spel zal ontstaan. Er kunnen allerlei rollenspellen ontstaan met modder en stokjes. Geef juist daarom ook veel ruimte voor eigen spel. Maak de activiteit wel wat moeilijker en vooral ook doelgerichter. Je kunt de kinderen bijvoorbeeld een modderschilderij laten maken op stevig karton. Of laat ze proberen over de plassen heen te springen. Zorg ook dat je kinderen tijdens de activiteit vragen stelt. Waar is modder van gemaakt? Waar komt regen vandaan? Waarom kun je met dit zand wel een toren bouwen en met dat andere zand niet? Het is belangrijk dat je de kinderen vertelt over waar ze mee spelen en wat de mogelijkheden en eigenschappen hiervan zijn. «